
Rekommendationer för körförmågebedömning vid demenssjukdom i primärvården

INLEDNING

Som bakgrund ska aktivitetsnedsättning i dagliga livet samt patientens totala sjukdomsburda alltid vägas in i bedömningen inför Transportstyrelsens beslut om medicinsk olämplighet för körkortsinnehav pga. kognitiv sjukdom. Följande råd syftar till att ge tydligare gränser för när en anmälan till Transportstyrelsen bör övervägas och varför.

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Vid:

- **MMSE** = <20 poäng eller påtagliga visuospatiala och/eller exekutiva svårigheter– ej aktuell för körförmågebedömning då svårigheterna inte är förenliga med säker bilkörning. Detta förutsätter att testning gjorts när patienten är i kognitivt habitualtillstånd och ej i samband med akut sjukdom.
- **MMSE** 20–30: Mer svårbedömt och rekommenderas komplettering av testning med **TMT A**, **TMT B** samt **AQT**. Om godkända tester får patient köra bil men ny testning bör göras om ett år.

Nedanstående är föreslagna absoluta gränser att förhålla sig till där oavsett patientens ålder är resultaten så pass nedsatta att ställning till kontakt med Transportstyrelsen ska tas.

- **TMT A**: >70 sekunder talar för uttalad nedsatt psykomotorisk hastighet oavsett åldersgrupp. Detta motsvarar sämre än 3–4 SD för patienter i åldersgrupp >60 år. Troligast ej förenligt med bilkörning.
>50 sekunder talar för viss förlångsamning, motsvarar sämre än 1–2 SD för patienter i åldersgrupp >60 år. Ej ensamt tillräckligt talande för olämplighet vid bilkörning.
- **TMT B**: >180 sekunder talar för uttalad nedsatt psykomotorisk hastighet samt nedsatt mental flexibilitet oavsett åldersgrupp. Detta motsvarar sämre än 3–4 SD för patienter i åldersgrupp >60 år. Troligast ej förenligt med bilkörning.
>140 sekunder talar för viss förlångsamning och nedsatt mental flexibilitet, motsvarar sämre än 1–2 SD för patienter i åldersgrupp >60 år. Ej ensamt tillräckligt talande för olämplighet vid bilkörning.
- **AQT**: >75 sekunder i del 3 talar för uttalat nedsatt uppmärksamhetsförmåga samt exekutiva nedsättning. Detta motsvarar sämre än 2 SD för patienter >65 år. Troligast ej aktuellt med bilkörning.

Rekommendationer för körförmågebedömning vid demenssjukdom i primärvården

65–75 sekunder i del 3 talar för vissa svårigheter, motsvarar sämre än 1–2 SD för patienter >65 år. Ej ensamt tillräckligt talande för olämplighet vid bilkörning.

Om ett eller framför allt flera tester är underkända bör patienten inte köra bil och intyg till Transportstyrelsen skickas där beslut tas om patientens körförmåga. Patienten ska ha körförbud i väntan på Transportstyrelsens utlåtande.

Vid ett eller flera tester i gråzon och/eller svårbedömt fall föreslås i första hand kontakt med Transportstyrelsen och anmälan om "sannolik" olämplighet för bilkörning i första hand. Detta gäller även i de fall där testningen är svårbedömd pga. exempelvis språkliga svårigheter.

REFERENSER

Scandinavian Journal of Occupational Therapy, Volume 27, 2020 - Issue 3
Cognitive prerequisites for fitness to drive: Norm values for the TMT, UFOV and NorSDSA

Av Helena Selander, Ewa Wressle & Kersti Samuelsson

AQT manual, svensk utgåva 2017